

NALIČJE

O molitvi, vjeri i traganju za Bogom

Biblioteka Teologija
Knjiga 10

Darko Rapić

NALIČJE O molitvi, vjeri i traganju za Bogom

Nakladnik: Katolička izdavačka kuća i časopis *Crkva u svijetu*, Split

Recenzent: prof. dr. sc. Ivan Bodrožić

Lektura: prof. Marinka Jurković

Korektura: Petra Žanko Krstić, mag. educ. philol. croat.

Slika na naslovnici: Krist Pantokrator (6. st.)

Grafički urednik: Diana Katić

Tisak: Kerschoffset d.o.o., Zagreb

Naklada: 300 primjeraka

Godina izdavanja: 2023.

ISBN 978-953-8429-25-5

CIP zapis dostupan u računalnome katalogu

Sveučilišne knjižnice u Splitu pod brojem 190904070.

Darko Rapić

NALIČJE

O molitvi, vjeri
i traganju za Bogom

Crkva u svijetu
Split, 2023.

*„Tražite Gospodina i njegovu snagu,
tražite svagda njegovo lice!“*

Ps 105, 4

PREDGOVOR

Ova knjiga naslovljena „NALIČJE O molitvi, vjeri i tra-
ganju za Bogom“ sažetak je autorova života, premda nije ni-
kakvo biografsko djelo. No, ovo djelo je više od životopisa
jer životopisi najčešće ne govore mnogo o životu, već daju
presjek određenih informacija ili činjenica. Ovdje, naprotiv,
nema nikakvih životopisnih informacija, ali je ova knjiga više
od životopisne jer je životna. U njoj nije samo zapis o nekim
životnim događajima, već je prenesen život, to jest životno
iskustvo onako kako ga je autor doživio. A prenijeti vlastito
iskustvo na papir na kojemu nas kasnije drugi mogu pronaći,
prepoznati, iskoristiti, ali i zlorabiti, uvijek je riskantno. Za
takav rizik je potrebno hrabrosti i autor je tu hrabrost pri-
kupio. Prikupivši hrabrost ovom knjigom se stavio u javnost,
pred oči svih koji će čitati njegova promišljanja. No nije hra-
brost samo da je dao drugima da čitaju njegovu knjigu, već i
da imaju uvida u njegovu dušu te mnoge detalje koji su vrlo
osobni, a da opet nisu niski i profani, već su profinjeni pre-
ma kanonima teološko-književnog izričaja te se mogu staviti
pod zajednički nazivnik lijepoga. Sadržaji koje je obrađivao

i koje je prenio na papir mogu se nekima činiti nezanimljivi i neosobni jer tko je još danas vidio da može biti zanimljivo široj javnosti govoriti o sebi i o Bogu, a ne iznoseći nikakve sablažnjive detalje za svakodnevno pretresanje. Pogotovo što ova knjiga nije ni naličje ni izobličena teologija, već je samo nastala iz svijesti da kad stanemo pred Boga, uvijek smo sjenoviti u odnosu na njegov sjaj, uvijek smo samo naličje u odnosu na njegovo lice.

Stoga na ovim stranicama ne treba tražiti teologiju teoloških priručnika ni sustavnih djela jer autor to i ne pokušava pisati. Njemu je jedini cilj iskreno iznijeti svoja opažanja i razmišljanja koja se tiču osobnog iskustva i vlastite duše. Zato je osobno iskustvo temeljno obilježje ove knjige jer su zapisi i nastali kao plod osobnih razmišljanja u tišini i u vlastitoj nutrini. Ali njegova razmišljanja su ipak teološka jer je on teolog te kroz prizmu svoje duše prosijava različite duhovno-teološke teme. Trudi se biti maksimalno iskren te razmišlja bez uviđanja i okolišanja, iznoseći svoj teološki pogled na život kada treba davati odgovore ili sučeliti svoje misli s drugačijim pogledima ili drugačijim pristupima. Premda je imao hrabrosti dati svome rukopisu naslov „NALIČJE“, ipak u ovim tekstovima nema mnogo naličja jer tko živi pred licem Božjim i u njegovoj svjetlosti, ipak je više usredotočen na njegovo lice nego na svoje ili tuđe naličje koje pred Bogom dobro dolazi do izražaja. Bolje rečeno autor se trudi ići s drugu stranu ove naše pojavnosti koja je naličje u odnosu na stvarni život koji Bog nudi i u koji poziva. Kada se odlučuje biti kritičan, ipak ne kritizira niti ulazi u besplodne rasprave, a kada ulazi u rasprave, ne raspravlja, već traži jasnoću i dubinu. Premda

je pisana kao promišljanje te više odgovara formi monologa, ova knjiga nije monolog jer traži trajnu pozornost čitatelja i uspostavlja dijalog s njim. Tako dolazi do dijaloga dviju duša koje se traže i međusobno ispunjavaju. No nadasve, na ovim stranicama se otkriva teološki dijalog jer teologija pretpostavlja dijalog. Teologija je dijalog s Gospodinom pri čemu se iz slušanja njegove riječi i prisutnosti rađa nadahnuće i ispisuju stranice. Ali ne samo stranice teksta, već prije svega stranice život koje su pretpostavka za stranice tekstualnog svjedočanstva o primljenome životu. Stoga bi bilo poželjno ova promišljanja, da bi postigla svoj cilj, čitati kao dijalog, polazeći od spremnosti i otvorenosti za razgovor, to jest biti željan čuti što autor ima reći, jednako kao što je i on slušao onog temeljnog Autora svih nadahnuća i svih promišljanja. No unatoč tome što nudi niz teoloških promišljanja, ova knjiga nije apstrakcija ni teoretiziranje, već vrlo osobno i doživljeno promišljanje stvarnosti pred Bogom.

Promišljanja sadržana u ovoj knjizi su jedna vrsta putopisa, ali opet ne putopisa kojim ljudi opisuju krajobrazu i zemlje kroz koje putuju putnici kojima je prvi put vidjeti neke predjele i mjesta. Ovo je, naprotiv, putopis duše koja putuje novim i nepoznatim predjelima na svom duhovnom putovanju koje nadilazi prostor i vrijeme jer je riječ o putovanju duše koja traži Boga, koja k njemu putuje i traži čvrsto, trajno prebivalište u njemu. Upravo po svojoj usmjerenosti na Boga i na svoju nutrinu, u ovim se tekstovima skriva nešto augustinovskoga jer je nekada i veliki hiponski biskup sveti Augustin, nakon svoga obraćenja, rekao da mu je jedini cilj tražiti i istražiti Boga i dušu. Takvu nakanu prepoznamo i u ovim

tekstovima koji se ne bave drugim istraživanjima, već ovim važnim i životnim. Sve drugo u odnosu na ove dvije središnje teme života, Boga i dušu, je doista sporedno i nevrjedno istraživanja i ovakvog *putovanja*. Zato se ova knjiga i otvara traganjem za Bogom kao najvažnijim ljudskim traganjem na zemlji u kojemu treba pronaći i prepoznati tragove Božje. Naime, da su njegovi tragovi očiti sami po sebi tjelesnim očima, ne bi trebalo duhovno traganje. Jednako tako, da su naše oči i sposobnosti dovoljno dobre da s jednostavnošću prodiru u dubinu svijeta i Božjeg postojanja, isto tako ne bi trebalo govoriti o traganju. Međutim, naše su oči zastrte grijehom i slabošću, a i jer u svijetu otkrivamo mnogo drugoga zla i patnje, neophodno je u svemu tome i unatoč tome tražiti i pronaći Boga. Za takvu pustolovinu traženja autor ispravno predlaže vjeru kao put kojim je i na kojem je jedino moguće pronaći Boga.

No, kako je ova potraga – potraga za živim Bogom, onda je neophodno tražiti ga življenom vjerom, koristeći sve raspoložive sposobnosti vlastitoga bića. Međutim, kako se nijedno traženje i pronalaženje Boga ne događa samo od sebe, tako je i za traženje u ovom slučaju potrebno imati dužnu vještinu i snagu jer traženje Boga je istinsko hrvanje s Bogom. Štoviše, i kada se Boga nađe, njega se nitko ne može domoći, niti ga učiniti svojim vlasništvom jer smo mi krhki i naše posjedovanje Boga je krhko te treba paziti da ga ne izgubimo, to jest da ga vratimo nazad u svoj život ako se dogodi da ostanemo bez njega. Na tom tragu je i autor prikazao traženje i pronalaženje Boga te trajni napor da se s njime bude u zajedništvu, to

jest da ga se vrati u svakodnevnicu života i zdravog odnosa koji s njim treba uspostaviti.

Trajno zajedništvo s Bogom se ostvaruje po molitvi, to jest tako bi trebalo biti. Molitva nije rutina, niti posao koji bi trebalo odraditi. Ona je temeljni odnos s Bogom jer k Bogu se ne može na silu, niti se od njega može išta ishoditi prijeteći mu. Svaka druga metoda samo zatvara, a ne otvara njegovo srce, dok ga molitva drži sasvim otvorenim i pristupačnim. Osim toga, molitva je potrebna molitelju da svoje srce drži otvorenim, za Božje je, naime, sigurno da je otvoreno i spremno na darivanje i nesebičnu ljubav. Nije stoga bespredmetno reći i to da je Bogu stalo da mi molimo, ne da nas ponizi i upokori da mu se klanjamo i od njega nešto ištemo, već da ne bismo loše i krivo molili pa trošili vrijeme i život uzalud. Bog nas uči moliti jer zna da smo u opasnosti svoje srce njemu zatvoriti, a drugim stvarima otvoriti ili pak da smo ga spremni zatrpati velikom količinom beskorisnih stvari umjesto da ostane povlašteno mjesto Božjega prebivališta. Budući da je molitva govor srca, za nju ne treba uvijek izvanjskih riječi. Ona se živi i ostvaruje u šutnji. Ipak, šutnja može biti i drukčije naravi jer Bog je neobičan sugovornik te govori posebnim jezikom koji ljudsko uho ne može uvijek čuti ili razumjeti. Bog zna govoriti i jezikom šutnje, te je potrebno čuti njegovu šutnju i osluhnuti poruku koja se kroz nju provlači.

I za kraj, ova knjiga ostaje i svojevrsni *opus imperfectum*, nedovršeno djelo. Bolje rečeno, ona je djelo kojemu treba dovršetak, koje tek treba dovršavati u budućnosti novim spoznajama i novim iskustvima. Ona vapi za novim nastavcima

i novim nedovršenim dovršecima jer će to biti znak da je i autor nastavio živjeti iskustva koja je imao hrabrosti ovdje zapisati i objaviti. To će značiti da je nastavio ići putem nedostižnog ideala Božje ljubavi jer tamo gdje njegova ljubav djeluje, istraživanje nikad ne prestaje, već se uvijek dublje i jače nastavlja. Pogotovo ako se prepusti Bogu učitelju ljubavi da ga i dalje vodi na pustolovinama vjere i ljubavi pa će onda sigurno njegovo djelovanje biti plodno.

Ivan Bodrožić